

Dàn ý phân tích bản Tuyên ngôn độc lập

Dàn ý số 1

I. Mở bài

- Giới thiệu khái quát về tác giả Hồ Chí Minh: cuộc đời, sự nghiệp cách mạng và sự nghiệp văn chương.
- Nêu khái quát về hoàn cảnh sáng tác, ý nghĩa lịch sử và giá trị văn học của bản Tuyên ngôn độc lập.

II. Thân bài

- Trình bày khái quát về bố cục của bản Tuyên ngôn độc lập: gồm 3 phần sắp xếp chặt chẽ và logic.

* Cơ sở pháp lý của Tuyên ngôn độc lập

- Trích dẫn hai bản tuyên ngôn của Mỹ và của Pháp để làm cơ sở pháp lý cho Tuyên ngôn độc lập của Việt Nam:

- Tuyên ngôn độc lập của Mỹ năm 1776: “Tất cả mọi người ... quyền mưu cầu hạnh phúc”
- Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền của Pháp năm 1791: “Người ta sinh ra tự do ... bình đẳng về quyền lợi.”

- Ý nghĩa:

- Hồ Chí Minh tôn trọng và sử dụng hai bản tuyên ngôn có giá trị, được thế giới công nhận làm cơ sở pháp lý không thể chối cãi.
- Dùng phương pháp “gậy ông đập lưng ông”: lấy tuyên ngôn của Pháp để phản bác lại chúng, ngăn chặn âm mưu tái xâm lược của chúng.
- Đặt ngang hàng cuộc cách mạng, giá trị bản tuyên ngôn của nước ta với hai cường quốc Mỹ và Pháp, thể hiện lòng tự tôn dân tộc.

Văn mẫu lớp 12: [Phân tích bài Tuyên ngôn độc lập của Hồ Chí Minh](#)

- Lập luận chặt chẽ, sáng tạo: từ quyền con người (tự do, bình đẳng, quyền mưu cầu hạnh phúc), “suy rộng ra” là quyền tự do bình đẳng của mọi dân tộc trên thế giới.

* Cơ sở thực tiễn của Tuyên ngôn độc lập

- Tội ác của thực dân Pháp

- Vạch trần bản chất công cuộc “khai hóa” của thực dân Pháp: thực chất chúng thi hành nhiều chính sách dã man về chính trị, văn hóa – xã hội – giáo dục và kinh tế.
- Vạch trần bản chất công cuộc “bảo hộ” của thực dân Pháp: hai lần bán nước ta cho Nhật (vào năm 1940, 1945), khiến cho “hơn hai triệu đồng bào ta bị chết đói”, ...
- Chỉ rõ luận điệu xảo trá, lên án tội ác của chúng: là kẻ phản bội Đồng minh, không hợp tác với Việt Minh mà còn thẳng tay khủng bố Việt Minh, ...
- Nghệ thuật: Điệp cấu trúc “chúng + hành động”: nhấn mạnh tội ác của Pháp.

- Cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân ta

- Nhân dân ta đã chống ách nô lệ hơn 80 năm, đứng về phía Đồng minh chống phát xít, kêu gọi Pháp chống Nhật, lấy lại nước từ tay Nhật
- Kết quả: cùng lúc phá tan 3 xiềng xích đang trói buộc dân tộc ta (Pháp chạy, Nhật hàng, vua Bảo Đại thoái vị), thành lập nước Việt Nam dân chủ cộng hòa.

- Lời tuyên bố độc lập và ý chí bảo vệ chủ quyền dân tộc

- Dùng từ ngữ có ý nghĩa phủ định để tuyên bố thoát ly hẳn với thực dân Pháp, xóa bỏ mọi hiệp ước đã ký kết, mọi đặc quyền của Pháp tại Việt Nam.
- Dựa vào điều khoản quy định về nguyên tắc dân tộc bình đẳng tại hội nghị Tê-hê-răng và Cựu Kim Sơn để kêu gọi cộng đồng quốc tế công nhận quyền độc lập tự do của dân tộc Việt Nam.

- Tuyên bố với thế giới về nền độc lập của dân tộc Việt Nam: “Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do ...”. Thể hiện quyết tâm đoàn kết giữ vững chủ quyền, nền độc lập, tự do của dân tộc.
- Lời văn đanh thép, rõ ràng như một lời thề cũng như một lời khích lệ tinh thần yêu nước nhân dân cả nước.

III. Kết bài

- Nêu khái quát về giá trị nghệ thuật: là áng văn chính luận mẫu mực với lập luận chặt chẽ, lí lẽ thuyết phục, dẫn chứng xác thực, ngôn ngữ hùng hồn, gằn gỏi, giàu tính biểu cảm.

- Đánh giá chung về giá trị nội dung (giá trị văn học, giá trị lịch sử) của bản tuyên ngôn độc lập: nêu cao truyền thống yêu nước, ý chí chống quân xâm lược, lòng tự hào dân tộc; đánh dấu mốc son trong lịch sử dân tộc ta.

Dàn ý số 2

I. Mở bài:

Giới thiệu tác giả, tác phẩm, hoàn cảnh sáng tác:

- Tác giả: Hồ Chí Minh- vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc VN, anh hùng cách mạng đồng thời là nhà văn hóa, hoạt động nghệ thuật lớn. Người đã để lại nhiều tác phẩm văn nghệ trong đó xuất sắc nhất vẫn là mảng văn chính luận giàu suy tư, lập luận chặt chẽ, dẫn chứng hùng hồn, thuyết phục.
- Tác phẩm: Tuyên ngôn Độc lập là một áng văn tâm huyết của Hồ Chí Minh, hội tụ vẻ đẹp tư tưởng và tình cảm của Người, đồng thời đó cũng là khát vọng cháy bỏng về độc lập, tự do của dân tộc.
- Hoàn cảnh sáng tác: 26-08-1945, Người từ chiến khu Việt Bắc về Hà Nội, tại số nhà 48 phố Hàng Ngang, Bác đã soạn thảo Tuyên ngôn Độc lập.

II. Thân bài:

1. Giá trị nội dung

a. Nêu nguyên lí chung về quyền tự do, bình đẳng, bác ái của các nước trên thế giới

- Hồ Chí Minh trích dẫn tuyên ngôn độc lập của Mỹ và Tuyên ngôn Nhân quyền Dân quyền của Pháp làm tiền đề cho lí luận tiếp theo”

- Ý nghĩa của việc trích dẫn:

- Khẳng định quyền tự do độc lập là của mọi dân tộc chứ không riêng bất cứ quốc gia nào, đó là lẽ phải là chân lí.
- Dùng cách “gậy ông đập lưng ông” để bác bỏ luận điệu dối trá của thực dân Pháp.
- Một cách kín đáo về niềm tự hào dân tộc thông qua việc đặt ba nền độc lập của Mỹ và Pháp ngang với nền độc lập của Việt Nam.
- Đi từ quyền bình đẳng tự do của con người, Hồ Chí Minh tiếp tục phát triển thành quyền bình đẳng tự do của dân tộc, một đóng góp to lớn với lịch sử tư tưởng nhân loại và phong trào giải phóng dân tộc trên thế giới.

b. Đưa ra những dẫn chứng tố cáo tội ác của Pháp và làm rõ tình hình đất nước

- Bác đưa ra những dẫn chứng để phản biện lại từng luận điệu giả dối của chúng:

- Pháp rêu rao “khai hóa” Việt Nam: Người kể những tội ác mà Pháp đổ xuống đầu người dân Việt
- Pháp rêu rao “bảo hộ” Đông Dương: Người chỉ ra Pháp đã dâng Đông Dương hai lần cho Nhật.
- Pháp cho rằng Đông Dương nói chung và Việt Nam nói riêng là thuộc địa của chúng thì Bác đã khẳng định chúng ta giành lấy độc lập từ tay Nhật chứ không phải từ tay Pháp.
- Pháp cho rằng mình thuộc phe Đồng minh, Bác đã khẳng định Pháp đã phản bội lại Đồng minh.
- Bằng những dẫn chứng về tất cả các phương diện: chính trị, văn hóa, kinh tế, giáo dục... Hồ Chí Minh đã vạch trần tội ác, sự giả dối, lố bịch và bản chất thực dân của Pháp.

- Khẳng định dân tộc ta là dân tộc gan góc đã đứng về phe Đồng minh chống phát xít. Đồng thời cũng là dân tộc nhân đạo khi đối đãi tử tế với kẻ thua trận, dân tộc ra xứng đáng là dân tộc chính nghĩa, nhân đạo.

c. Lời tuyên bố trước thế giới về nền hòa bình

- Việt Nam đã dũng cảm đấu tranh với phát xít, thực dân và chế độ phong kiến, dân tộc ta đã nhân đạo trong cách đối xử với quân bại trận Pháp, tất cả đều là những sự thật mà lịch sử đã ghi nhận => Một dân tộc kiên cường và bản lĩnh như thế chắc chắn sẽ đủ sức mạnh để làm chủ đất nước tự do.
- Bản tuyên ngôn khẳng định chủ quyền thuộc về dân tộc Việt Nam, tuyên bố thoát li hẳn quan hệ thực dân với Pháp.
- Kêu gọi toàn dân đoàn kết chống lại âm mưu của thực dân, kêu gọi thế giới công nhận quyền tự, độc lập của chúng ta.
- Nêu cao tinh thần quyết tâm bảo vệ nền hòa bình, độc lập của toàn dân Việt Nam.

2. Giá trị nghệ thuật

- Tiêu biểu cho áng văn chính luận đanh thép, cô đọng, súc tích
- Lập luận chặt chẽ, dẫn chứng thuyết phục, kết cấu mạch lạc
- Sử dụng ngôn ngữ vừa trang trọng vừa gần gũi có sức gợi cảm và tác động vào tâm tư, tình cảm của người nghe.

3. Kết bài:

Khẳng định lại giá trị của bản Tuyên ngôn Độc lập đồng thời nêu vị trí của nó trong nền văn học, lịch sử nước nhà

Tuyên ngôn Độc lập vừa có giá trị hiện thực, giá trị pháp lí cũng đồng thời mang giá trị nhân đạo, nhân văn sâu sắc. Tuyên ngôn Độc lập xứng đáng là một áng thiên cổ hùng văn của thời hiện đại.